

UNIUREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 30 cor. (15 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 15 cor. (7.50 Lei)
Un număr 60 filleri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii” în fiecare Joi.

Adresa: „UNIUREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos.

Redactor: Alexandru Lupeanu-Melin.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc în Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor. a doua și a treia oră 80 fil.

Români!

Cetățeni alegători din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș! Unirea binecuvântată cu Regatul liber al fraților noștri își arată roadele sale: Suntem în fața alegerilor de deputați și senatori pentru adunarea constituantă a României întregite.

Suferințele de veacuri, cu toate amintirile lor întunecate, ni-se ivesc de departe, acum când din mila lui Dumnezeu și vrednicia neamului, trimișii pământului nostru strămoșesc vor fi aleși pentru adunarea legislativă dela București. Acest act constituțional deschide viața noastră cea nouă, după un șir de lupte seculare.

Cătușele trecutului sunt rupte pe vecie, libertatea națională își pune în lucrare binefacerile ei. Recunoștința tuturor inimilor românești se îndreaptă din acest prilej spre poporul Regatului de ieri care cu jertfa avutului și cu sângele vitejilor săi soldați, a răscumpărat desrobirea noastră.

Credința eternă a neamului chemat la viață va răsplăti dragostea și va cinsti înțelepciunea Guvernului și Dinastiei, care urmând cele mai sfinte tradiții ale sufletului românesc au tras sabia pentru noi. Gratițudinea nestirbită va însoți în analele istoriei noastre, națiunile cari în lupta mare pentru justiția lumii, ne-au oferit frăția lor de arme.

Români, Cetățeni, Alegători!

Partidul național român al acestor ținuturi, în continuitatea acțiunii lui politice, face apel și cu acest prilej la conștiința voastră. Partidul Național este depozitarul trecutului și chează prezentul nostru. Născut din ideea națională și din principiul orânduirii democratice, Partidul național român, dela 1848 până astăzi a cuprins în sine însăși afirmarea istorică a existenței noastre. Acest partid, oglinda vie a neamului, trăgând ultima consecință a credințelor sale, a pregătit și a organizat adunarea dela Alba-Iulia 1 Decembrie 1918, când poporul nostru prin libera sa voință și-a hotărât unirea desăvârșită cu Regatul Român. — Partidul Național își desfășură înainte munca sa în temeiul principiilor fundamentale dela Alba-Iulia. Partidul Național lucrează pentru consolidarea internă a vieții de stat, având ca țintă nivelarea cât mai grabnică și cât mai definitivă a neamului nostru integral.

Partidul Național vede în România întregită un stat național în care minoritățile etnice, se vor bucura de toate drepturile politice și culturale. — Partidul Național, conștient, că în structura socială actuală a poporului nostru, izvorul cel mai de căpetenie al energiilor, îl găsește în tărânimă noastră, conti-

nuând tradițiile trecutului său, va căuta să infaptuiască reformele menite a întâi cea mai viguroasă pătură a neamului pe terenul politic, cultural, și economic. — Înțelegând necesitatea unui echilibru social, partidul Național va sprijini năzuințele de-a se crea o pătură mijlocie de comercianți și meseriași, acordând în același timp, protecția cuvenită clasei muncitoare. — Apreciind importanța unei culturi naționale și rolul bisericii în condițiile speciale de trai ale poporului nostru, partidul național va stăruie pentru naționalizarea și răspândirea învățământului de toate gradele și va urmări cu un deosebit interes, dezvoltarea instituțiilor bisericesti.

Români, Cetățeni, Alegători!

Urmând drumul cunoscut al luptelor noastre de demult, dându-ne sama de misiunea ce ne așteaptă în patria-mamă, inspirați de idealul unei vieți naționale consolidate pe temeiurile unei reale democrații, Partidul Național, incredințat că România nouă își poate aștepta întărirea ei de mâne numai dela o liberă manifestare și de păzirea cu sântenie a principiilor constituționale, vă chiamă la urnă, cerându-vă ca de atâtea ori în trecut, — dragostea și alipiirea voastră.

Români!

Infățișați-vă cu toții la alegerile care încoronază astăzi atâtea veacuri de

jertfă și faceți din exercițiul dreptului vostru de cetățeni, un prilej de curată sărbătoare națională în România-mare!

Comitetul executiv al Partidului Național Român.

Președinte: Dr. Iuliu Maniu

Membri: Dr. Gh. Adam, Dr. Romul Boila, Dr. Victor Bontescu, Dr. Valer Branște, Dr. Tiberiu Brediceanu, Dr. Constantin Bucsan, Dr. Vasile Chindriș, Vasile Goldiș, Oct. Goga, Dr. Emil Hațiegan, Dr. Vasile Lucaciu, Dr. Teodor Mihali, Anton Mocioni, Dr. Valer Moldovan, Dr. Sever Miclea, Dr. Aurel Nilvan, Dr. Nestor Opresan, Dr. Stefan G. Pop, Dr. M. Popovici, Dr. Vasile Saftu, Dr. Ioan Suciu, Stefan Roșianu, Dr. Al. Vaida, Dr. Aurel Vlad, Dr. Nicolae Zigre.

In pragul alegerilor.

— Datorința satelor. —

Ne mai despart abia câteva zile de cele dintâi alegeri de deputați din România Mare.

Partidul național român, care cuprinde lăchegași într-un mănunchiu pe toți fruntașii poporului românesc din Ardeal și Banat, a pus în toate locurile candidați la scaunul de deputați și senatori, fruntași binecunoscuți poporului nostru românesc, cari s'au arătat vrednici pentru această cinste prin trecutul lor de până acum de vajnici luptători ai drepturilor naționale ale poporului român. Alții mai tineri, prin voința lor de muncă și de luptă pentru binele poporului, ne îndreptățesc să legăm de dânșii celea mai frumoase nădejdi, că vor fi tot așa de folositori pentru poporul nostru dela sate, ca și ceilalți fruntași cari au luptat cu toată bărbăția în vremile de grea urgie — în parlamentul

unguresc din Budapesta, ca să câştige drepturi și libertate națională pentru poporul românesc.

Fraji țărani — de pe întreg cuprinsul Ardealului și Banatului datorința vă chiamă la urnă să vă dați voturile pentru candidații partidului național cari s'au făgăduit să vă dea: **pământ și libertate.** Trimiteți în parlamentul cel mare pe aleșii partidului național român!

Ungurii și Jidanii din Ardeal

s'au hotărât să nimicească România-Mare. Și dupăcum înaintașii lor depe vremuri n'au putut să-l piarză pe Domnul nostru Isus Hristos pe calea cea dreaptă, pentru că n'aveau cu ce să-l învinovățească, și astfel au început să iscodească tot felul de minciuni numai ca să-l poată răpune, — așa și urmașii lor de astăzi, văzând că Țara aceasta nu se poate nimici prin mijloace cinstite, s'au pus pe gânduri și au început să iscodească tot felul de minciuni, tot felul de mișelii, cu cari să-i poată săpa mormântul.

Pentru ca să poată ajunge la izbândă, au ținut și ei dintâu sfat, asemenea fariseilor și cărturarilor depe vremea Mântuitorului. Și după multă bătaie de cap au ajuns să înțelegă, cumcă dacă vrei să dărâmi o casă li slăbești întâu temelială. Temelia României Mari fiind preoții Ardealului, pentru că ei au luptat și au suferit mai mult pentru înfăptuirea ei, s'au hotărât să-i nimicească întâu pe aceștia.

Dară cum să-i nimicească? Poporul doară îi cunoaște și-i prețuiește! — Da pe Hristos nu l'au prețuit orbii și șchiopii și slăbănogii, mușii și bolnavii? Și cu toate acestea nu tot acest popor a strigat cât îi luă gura: »Răstignește-l, răstignește-l!»

— Au început așadar a spune despre preoții cinstiți ai Ardealului minciuni, minciuni spurcate și obraznice, de-ți stă mintea'n loc când le auzi și stai și te gândești, că oare de unde le-au putut scoate. Și anume: »Preoții sunt de vină că nu se mai gată războiul. Știu ei ce fac. Li ciudă, că să împărțește pământul. De aceea s'au înțeles cu domniai cei mari, ca să mai țină războiul, pentru că să rămână bărbații la oaste, iară ei să poată împedeca împărțirea pământului.»

Poporul la început nu credea; își cunoaștea doară pe popa din sat. Știa el bine țărani, că popa până acuma numai binele i-l'a vrut. Văzând însă, că răs-

boiul de lapt tot mai ține, că la Paris nu s'a mai iscalit pacea, că pământul — deși atâtea făgăduințe, s'au făcut — nu se mai împărțește, a crezut azi o țără, mânc încă o țără, poimâne și mai mult, iară dupe o săptămână câțiva dintre gurile rele ale satului au crezut chiar totul, așa, că am auzit nu de mult din gura câterva țărani că »popii sunt pricina tuturor răutăților». Și vorba aceasta se răspândește, și ca mâne ne putem trezi, că o seamă de oameni vor chiar crede prostia aceasta.

De aceea ne vedem siliți să vă aducem aminte, că nu-i tot aur ce scipește și că nu tot ce iasă din gura cutărui pierde vară și vântură țără este adevăr. Preoții noștri, pe cât îi cunoaștem noi, sunt și au fost oameni de omenie. Au fost totdeauna în fruntea tuturor mișcărilor românești. Au lucrat și au suferit asemenea țărănilor. Dar au suferit mai mult, pentru că au fost năcăjiți de cătră stăpânirea ungurească din cale afară. Ei au umplut doară temnițele Clujului și locurile de internare ale Ungariei. Cum se poate, că acești mucenici ai adevărului să se pună dintr'una în slujba minciunii? Cum se poate ca acești slujitori ai lui Dumnezeu să se facă dintr'una slugile plecate ale diavolului?

Cum se poate, ca acești oameni pașnici să se facă ca prin minune propovăduitorii războiului, și cei ce trăiesc dela altar și predică sărăcia, să vrea deo dată să imbuce tot pământul arător? Nu vedeți, că această schimbare e prea dintr'una? Nu băgați de seamă, că prietenii noștri nu se pot face dintr'una dușmanii noștri, mai cu seamă dacă n'au nici o pricină? Nu băgați de seamă ghearale mâții? Nu vedeți coarnele diavolului?

Băgați bine de seamă! Nu vă încredeți prea tare! România-Mare e zidită și ea pe temelii, ca oricare zidire.

Temelia României-Mari este cinstea și omenia, pe care preoții au sădit-o în inimile noastre. Preoții aceia, cari ne-au fost și ne sunt păstori. »Bate-voiu păstorul și se vor risipi oile» a zis Mântuitorul. Jidanii și Ungurii au și început să-i bată și voi, în loc să-i alungați pe ei, le ajutați și le credeți. Temeliile României-Mari sunt în primejdie. Și despre România-Mare n'a zis Răscumpărătorul, ceace a zis despre biserica sa, »că puterile iadului nu o vor birui pe ea! Nu vă jucați cu focul, că e primejdios! Și mai cu seamă acuma la alegeri nu credeți decât numai acelor, cari s'au dovedit vrednici de credință și nu oricărui neoaia, răsărit abia acuma, care astăzi are gară cât o țără

și-și bate pieptul, că el ce naționalisi mare este, iară ieri era cel mai mare prieten al Ungurilor și al tuturor străinilor. Și mai băgați de seamă un lucru: dușmanii neamului se folosesc de toate apucăturile pentru ca să ne nimicească.

Iuliu Maior.

Serbătoarea școlilor.

— Dorința unui om de bine. —

În numărul trecut al „Unirei Poporului” am rețipărit din foaia „Neamul Românesc” a dlui N. Iorga un articol de o rară frumșetă — în care un om de bine cu adâncă dragoste față de școala românească, dă în vileag planul unui frumos și minunat praznic al școalelor românești, cum ar trebui să se prăznuiască Ziua deschiderii școlilor pe întreg cuprinsul României-Mari. Ce minunat prilej ca lumea noastră românească să-și întoarcă privirile barămi pe o zi cătră umila școală dela Țară — unde în curtea școlii copilăși abia de o șchioapă așteaptă îmbrăcați în hăiniță de serbătoare, să li se deschidă odată ușa școlii, ca s'osi cu ochi cuminți și potoliti să se așeze și ei printre cei mai marișori, în vre-o bancă din cuprinsul școlii.

E cel mai nimerit prilej ca gândul tuturor să se îndrepte spre școală — spre altarul de unde se împărțasesc copiii satelor de roadele binecuvântate ale învățaturii. Să se uite pe o clipă — Toată Grija cea lumească, care frământă în chip și formă pe toată lumea dela cel mai de sus pus până la cel mai de jos — și toate gândurile noastre să le închinăm, pe câteva clipe, școlii românești, din prilejul celui mai sfânt praznic al ei.

Na se poate inchipui o mai frumoasă și mai înălțătoare zi de sărbătoare pe satele noastre, decât ziua deschiderii școlilor, așa cum a fost plănuită de scriitorul frumosului articol din foaia „Neamul Românesc”.

Îndoit folos va avea poporul nostru românesc, când va avea prilejul să se desfășeze sufletește văzând cum toți fruntașii țării, toți, dela ministru începând până la cel mai mic dintre fruntași, prețuiesc cu adevărat după toată vrednicia care se cuvine: școala românească și pe apostolii săi.

În urma împrejurărilor neprevăzute, încă în multe locuri nu s'au putut deschide școlile.

Atragem luarea aminte a preoțimei noastre, învățătorilor a fruntașilor țărani, a foștilor soldați cari se află acuma la casole lor — să nu-și uite cetinând aceste rânduri — să pot

fi cei dintâi cari ar putea înfăptui acest înălțător gând — spre ale pomeni cu cinste numele și a fi laudați după vrednicie.

E cea mai frumoasă răsplătă, care i se poate da unui popor, care prin cumplităea, vrednicia și prin vitejia neîntrecută de nici un alt popor din lumea întreagă — ne-a adus izbândă celui mai frumos vis al poporului românesc.

Poporale.

*Frunzută de iasomie!
Nimeni dorul nu mi-l știe,
De suspin de î-mi petrec,
De ca floarea veștețesc.
Și nu am în astă lume
Dorul, jalea cui mi-o spune,
Că pe cine a-și și vrut
M' a lăsat și m'a perdut,
Și pe cini a-și mai avea
Este-o mândră frumușea —
Dar asi m'a lăsat și ea!...*

*Frunză verde subimindă!
Mândra plânge și suspină,
Că mor florile'n grădină.
— Mândră nu mai suspina,
Nu plânde, nu lacrima,
Florile de-or veștezi,
Cântecele de-or feri;
Cașai și iubirea noastră,
Floare veștedă și moartă,
Și pe ea n'o plânge nime,
Decât umbrele sentne,
Decât vânturile reci
Printre ramurile seci,*

*Decât foile-arămii
Ce cad veștezi și pustii, —
Și tu nici că te gândești
Câte doruri oflești!...*

I. S.

Candidatul Blajului.

În turneul său electoral candidatul partidului național pentru cercul de alegere Blaj, canonicul Dr. Alexandru Nicolescu în 21 Octombrie a ajuns să-și fină cuvântarea de program în comunele fruntașe Ohaba și Roșia de secaș.

Ceeace era firesc să se întâmple s'a întâmplat. Alergat-au cu mic cu mare Românașii acestor comune să asculte pe învățatul canonic dela Blaj. Poporul întreg în frunte cu conducătorii săi cei mai firești preoți și învățători, așteptau în haine de sărbătoare pe candidatul partidului național, dându-și bine sama — precum se putea ceti din fețele lor — de valoarea mare și recunoscută de toți a canonicului Nicolescu, precum și de însemnătatea lucrului ce avea să se întâmple: începerea vieții de stat a României mari și libere.

Acești oameni, cari și în vremuri grele și de urgie pentru neamul nostru au știut să ridice și să poarte cu fală steagul cinstei naționale românești la Vinț și de data asta s'au arătat vrednici și recunoscători față de acel partid, care în trecut singur a dus lupta pentru desrobirea noastră din lanțurile robiei ungurești și față de candidatul partidului pe care l-au cunoscut și până acum ca pe unul din cei mai înflăcărați apărători a drepturilor noastre și cel mai înverșunat și neînfrânt luptător pentru libertatea națională.

Cuvântarea de program a fost ascultată în liniște și întreruptă de aprobări cumînți. Nici nu se

putea altcum. — Nu era doar cuvântarea unui cortez, care vrea să se înalțe ci a unui om probat în luptă, adânc cunoscător a vieții și sufletului românesc, a unul om care are și învățătura, dar și voința și priceperea de a lupta și de acum înainte jertfindu-și tot ce are pentru binele, înaintarea și fericirea României-mari.

Poporul a înțeleles, că pusă soartea lui în așa mâni ca a canonicului Nicolescu binele și fericirea lui e asigurată și chiar de aceea a asigurat pe candidat că voturile lor vor fi pentru el, ori care ar fi contracandidatul.

Vrednici alegători are comunele Ohaba și Roșia de Secaș. Dzeu să-i țină! (s.)

Se împarte pământul.

— Ordonanța Consiliului Dirigent. —

Vestim cu nemărginită bucurie cetitorilor noștri dela sate, că Inaltul Consiliu Dirigent a publicat ordonanța cu putere de lege, care rânduește: împărțirea pământului.

Legea de mult așteptată de întreagă suflarea românească în sfârșit — după îndelungatele sfătueli între fruntașii Consiliului Dirigent — intră în vigoare cu ziua de 1 Nov. 1919, întărită fiind de sfatul miniștrilor și înălțată la puterea de lege prin subscrierea M. Sale regelui nostru Ferdinand I.

Sătenii noștri, cari în scurtă vreme se vor împărtași de roadele binefăcătoare ale acestei legi, văzându-și fiecare moșioara, care i-o rânduește legea, vor fi cei dintâi, cari vor binecuvânta din neam în neam Țara cea nouă, care li-a împărțit pământul groșilor și a baronilor — ca răsplată pentru credința și vitejia, care au arătat-o în celea mai grele vremuri pentru neamul românesc și Țara românească.

În cursul acestei luni vor eși la sate primjudecătorii cercuali și vor înființa în fiecare sat comisiile cari să ajute la împărțirea pământului — având să țină parte din fiecare sat câte 2 Țărani fruntași, pe cari li vor alege Țărăni ca împăterniciți ai lor. Înființate fiind comisiile în toate părțile — se va începe

apoi împărțirea după planul legii, votată în toamnă, de membrii Marelui Sfat Național din Ardeal și Banat — întruniți la Sibiu.

Suntem stăpâniți de o puternică credință, că această lege prin înfăptuirea ei va aduce în toate satele noastre bunăstare și mulțămire în căsuțele săracăcioase și năcăjite de până acuma.

Credem, că frații noștri săteni se vor arăta vrednici și recunoscători țării, care a înfăptuit pentru binele tuturor această lege, care vor binecuvânta-o din neam în neam pe satele noastre — toți cari se vor împărtași.

Din Lumea largă.

Deși se apropie anul, de când războiul a luat sfârșit, frământările în bătrâna Europă nu mai conțenesc. Cu toate frământările însă, se poate vedea cum ne apropiem zi de zi, pas de pas de dorita pace.

Ca să începem cu vecinii noștri cei mai apropiați, cu

Sărbia,

trebuie să spunem, că ei încă tot nu și-au putut forma un guvern, așa cât până acum încă tot se mai poate spune despre ei, că nu vreau să iscălească pacea cu Austria. Pe lângă acest năcaș, mai au cortele, ba chiar lupte sângeroase cu frații lor din Muntenegru, cari odată cu capul nu vreau să se unească cu ei, și mai au și năcașul cu

Italia

pentru Fiume, pe care Italianii cearcă să-l țină pentru ei cu orice preț. Se vorbește, că ministrul Italiei la Paris ar fi propus, să se înființeze o țară neutrală între Italia și Sărbia, ca să nu mai aibă prilej de ocară, dar până acum nu e nimic stabilit în această privință.

Bulgarii

cu toate că au cercat să scape de pumnul aliaților prin schimbare de guvern, totuși au ajuns pășania caprei care nu voia să meargă la târg, pentru că văzând că nu-i mijloc de scăpare s'au înfătoșat frumuseț la Paris să iscălească pacea și să plătească până într'un ban toate fărâdelegile lor.

Pacea cu Germania

după ce a făcut ocolul pământului, ca să fie iscălită de Anglia, Franța, Italia și Iaponia, acum s'a zătonit în America. Și cum se prevede, că Wilson nu se va însănătoșă curând, și iscălirea păcii va mai suferi nițică întârziere. Altfel în Germania viața a intrat în ogașia obișnuită, măcarcă generalul de Goltz și alții de seama lui încă tot mai cearcă să facă prostii.

În America

cum am mai spus de gândit boala lui Wilson, dar dușmanii lui, așa numiții republicani, totuși se bucură, pentru că astfel tot mai au nădejde să-l răpună. Intorcându-ne spre răsărit, privirile ni se opresc fără voie la

Poloni și Ucraini

cari au ajuns în sfârșit la învoială asupra împărțirii Galiciei răsăritene, deși însși galicienii nu sunt prea veseli de învoiala făcută. E vrednică apoi de toată luarea aminte pornirea Ucrainilor la lupta de iarnă contra Bolșevicilor, precum și încercarea lor de-a se apropia cât mai mult de România.

Despre Rușii bolșevici știrile încă și acum se bat în capete, ba că-s pe ducă, ba că mai răsufă. Cu toate știrile aceste contrazicătoare, totuși se adeverește, că generalii Colceag, Denikin și Iudenici li strâng tot mai mult cu ușa, că aceștia se apropie tot mai mult de Petrograd și Moscva, și că s'a pornit o aprigă contrarevoluție în privința bolșevicilor. Ba chiar și marii aliați au hotărât să-i îngrădească dela orice atingere cu alte popoare, închizându-le porturile de mare, și oprind ori ce schimb de mărfuri și bani cu ei.

Singură România se pare a rămânea tare, ceea ce li și dorim din tot sufletul.

O vorbă bună.

Dragi sorioare, să apropie soarele mareș al așteptărilor noastre, plin de căldură, plin de foc, ce cu razele lui calde ne va săruta și, învâindu-ne în dragostea-i nemărginită, ne va îndrepta pașii să pornim pe cale luminoasă, precum Domnul voiaște.

Se apropie, dragi sorioare marca alegere de deputați, pe cari li alegem noi, dintre noi. Ei cunosc durerea noastră, pentru că au fost și ei înboldiți de jandarmi la alte alegeri. Ei cunosc jalea noastră pentru că sunt copiii mamelor noastre, cari în lungi suspine își îngropau în fundul lăzii brăcițele tricolore rupte de dușman. Au șters și ei lacrimi de mame chinuite, de neveste cernite și de copii fără tătâni, cari umpleau țara și duceau cu ei toată ura străinilor. Li alegem pe ei, pentru că sunt crescuți la sân sbuciumat de mamă și alinați de jalea dulce a doinelor noastre.

Ei vor merge în casa țării, vor spune ce avem la suflet și ce ne apasă pe inimă. Ei sunt soarele binefăcător, ce ne va priinde pe toți în haină albă ca lumina, și caldă ca dragostea de mamă.

Zi mare e ziua alegerilor, care se apropie, dragile mele. Noi suntem fete dedate cu furca'n brâu și mâna pe țe. Să nu credem, că noi „cap de muiere“ nu avem putere de a ajuta pe părinții și frații noștri a alege pe cei mai vrednici și pe cei mai dragi, de a trimite în casa țării suflet dia sufletul nostru, ca să pecetuiască legile viitoare. Avem și noi o putere, singura putere a femeii, iar aceasta e sfânta rugăciune.

Să ne adunăm cu furca, mai multe la un loc, unite de acelaș dor, să înălțăm rugăciune caldă către Maica Preceată, să lumineze la minte pe frații și părinții noștri să fie cu sfânta dreptate când își dau votul. Să nu să lase trași sau plătiți de vr-un om fără de suflet, ce ne-ar împinge din nou în întunecere. Să ne punem în genunchi și cu lacrimi să rugăm pe Maica Preacurată, ca oamenii noștri să aleagă conducători buni cu frica lui Dumnezeu, care să ne cărmuiască după cum doresc părinții noștri. Să-i aleagă, cum alegem grăul bobonat pentru prescuri, la sfânta slujbă.

Să ajutăm dară și noi dragi sorioare în felul acesta pe părinții noștri, iar rodul rugăciunii noastre li vom vedea, cum vedem firul dela furcă, că tot crește, sporște și să face pânză. Căci având conducători și legiuitori buni cu frica lui Dumnezeu și dragoste de noi, țara noastră va străluci, ca o piatră fără preț, între toate celelalte țări.

A voastră sorioară:

Lalili.

Apel.

La căminul de copii din Târgul Murăș sunt primiți 200 copii săraci (150 români dela sate), cari primesc gratuită proviziunea pește zi. Când aduc aceasta la cunoștință, fac totodată apel la maritimozitatea publicului românesc, rugându-l, să contribuie la susținerea căminului cu bani, ori cu alimente. Îndeosebi sunt rugați preoții și învățătorii, să explice poporului însemnătatea institutului nostru și jertfa, care o aduce în scumpetea actuală pentru fii țărănilor dela sate și sa-i îndemne, ca să ne vină întru ajutor, pentru ca și noi să ne putem îndeplini datoria față de odrasile neamului nostru, cari doresc să-și stâmpere setea de știință din izvorul culturii române.

Orice dar, să se dea primăriilor comunale, cari apoi le vor trimite la administrația căminului de copii, strada Sándor Iános nr. 10.

Târgul Murăș la 10 Oct. 1911.

Emil Căliman,
preot, administratorul căminului.

ȘTIRI.

— **Dela Redacție.** Redactorului nostru, *Alexandru Lupescu-Melin*, partidul național, i-a pus candidatura de deputăție la Sângeorzul de pădure, drept recunoștință pentru ostenele depuse pentru binele țărănilor. Când cu bucurie vestim aceasta fraților noștri țărani, li asigurăm, că nici în parlamentul dela București nu-și va uita de ei, ci va stăruia din toate puterile pentru binele și înaintarea păturei noastre țărănești.

— **Trupele românești au golit ținutul de dincolo de Dunăre.** Trupele noastre la porunca Comandamentului au golit partea aceea a țării ungurești, care zace dincolo de Dunăre. Trupele noastre s'au purtat atât de bine cu dușmanii noștri, cât de pildă orașul Vespem a dat un ospăț de rămas bun în cinstea ostașilor și ofițerilor noștri. Este și aceasta o dovadă, că Românul știe ce-i omenia și cinstea, chiar dacă ar fi vorba de dușmanii, cari totdeauna numai sângele ji-l-au stors.

— **Călătoria prin aer.** Balonul care se poate îndrepta după voie, așa ca mașinile de sburat, a ajuns la atâtă dezvoltare, cât astăzi fără nici o primejdie poate să ducă prin înălțimea văzduhurilor 16 persoane deodată. Așa a făcut balonul numit Bodensee, calea dela Berlin la Stockholm.

— **Svârcoliri ungurești.** Ungurii s'au și săturat de republică. Cel puțin așa ne-o spune ministrul lor președiate, Friedrich, declarând, că cea mai mare dorință a poporului maghiar este, ca Ungaria să se facă iarăși regat.

— **Acușo să ne înțelegem cu cei din stele.** Italianul Marconi, care a născocit telegrafia fără fir, spune, că ar fi prins într-o zi niște semne de telegraf, cari nici decât n'au putut să vie de pe planeta noastră, ci de pe planeta Marte sau Venus. (cei doi luceferi), cari după afirmațiile multor bărbați de știință ar fi locuite de un anumit soi de oameni. Cei ce se ocupă în adins cu lucrurile acestea, au și făcut socoata, că planeta Marte în a. 1927 va fi foarte aproape de pământ, așa cât nu-i peste puțină o înțelegere între noi și între cei din Marte. — Alfel cine va trăi până atunci, va vedea.

— **Bucatele României în 1919.** Nu de mult s'a sfârșit adunarea datelor statistice, pentru constatarea, câte bucate a produs România veche în 1919. După datele aceste s'a adunat grâu 135000 vagoane, săcară 3400 vagoane, orz 33500 vagoane, ovăș 27500 vagoane și cucuruz 252000 vagoane. Dacă din roada aceasta a anului subtragem bucatele câte trebuiesc pentru hrana țării, ese, că România mai are de vândut, grâu 14290 vagoane, și cucuruz 35000 vagoane, — ceea ce e un venit frumuseț pentru țară, când te gândești, că nu a prea fost cine să lucre pământul.

— **Cale de vapour până în America.** Decâtăva vreme se aillă la București un trimis italian, al unei societăți maritime, ca să facă învoială cu societățile noastre cu privire la înființarea unei căi pe mare de-adreptul în America. Se vestește că acest trimis a și făcut învoiala, așa că în zilele aceste va și porni cel dintăiu vapor românesc la America.

— **În ziua de 18 Oct.** s'a împlinit un an, decând deputatul român Vaida-Voevod a rostit în parlamentul unguresc cuvântarea, care a vestit mai întâi lumii eliberarea Românilor.

— **Morțea generalului Botha.** Cine n'a auzit de războiul sângeros, care s'a dat înainte de asta cu 20 ani între buri și englezi, și cine n'a auzit de generalul Botha, comandantul viteaz al Burilor? Acum vine vestea, că a merit de boală spaniolă. Sespunea într-o vreme, că ar fi fost român de prin părțile Năsăudului.

— **Prietinla dintre România și Ucraina.** Prof. Matzievici, capul trimișilor Ucraineni la București, în fața mai multora a făcut declarații foarte însemnate privitor la relațiile dintre România și Ucraina. Între altele a spus, că temeliea prietiniiei între deosebitele popoare nu este numai înrudirea de sânge, ci și interesele economice ale țării. De aici mâncând, spune, că între România și Ucraina se poate lega o prietinie strânsă și folositoare. Pentru că amândouă au țări bogate în bucate și dacă se vor putea înțelege frățește, vor putea să-și vândă bucatele fără să-și facă concurență una alteia. Având apoi țara românească petrol mult, va putea să facă schimb bun cu zăharul pe care-l fabrică ei.

Aceste adevăruri constatate de Matzievici sunt vrednice de toată luarea aminte, pentru că arată calea, că nu e silă să fim îndușmăniți cu toți vecinii noștri.

— **Prietinle scumpă.** Sunt nelnchipuit de mari sumele, pe cari trebuie să le plătească Anglia prietiniilor săi Colceag și Denikin, cari se luptă contra bolșevicilor ruși. Așa se spune, că Denikin ar fi mistuit vre-o 400 milioane franci (în coroane cam de treizeci de ori atâtă), iar Colceag vre-o 350 milioane franci. La sumele aceste nu se socotesc cele date de Francezi și Japonezi.

In potrive răspânditorilor de știri.

1. Vor fi considerați ca infractori;

a) Acei cari fără rea credință prin localuri publice gări, trenuri, pe străși, etc., vor comunica colportă, comentă în orice chip, știri fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și distocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

MAI NOU.

Prăbușirea bolșevismului rusesc.

Armatele lui Iudenici au intrat în Petrograd, iar ale lui Denikin se apropie de Moscoa.

De câtăva vreme încoace tot mereu cetim prin ziare, că bolșevicii ruși încep să slăbească, că comandantul trupelor albe, generalul Iudenici, de o parte, iar generalul Denikin de altă parte amenință trupele bolșevicilor. La 6 Octombrie bolșevicii au ținut un mare sfat, în care au hotărât să evacueze Petrogradul, pentru că armata bolșevică nu mai vrea să se bată și să mai țină rândulială.

Lenin, văzându-și sfârșitul cu ochii, cere pace dela marile Puteri.

Telegrama cea mai nouă aduce știrea îmbucurătoare, că Iudenici a intrat deja în Petrograd și astfel prăbușirea bolșevicilor ruși e ca sigură, mai cu seamă că nici Denikin numai este departe de vechea capitală a Rusiei, de Moscoa.

Posta Redacției.

Boroca Tânase, spil. milit. Nr. 2, Boroca 19, în Târgul Murăș. Trimite-ne poezia. Dacă-i bună o publicăm cu plăcere, dacă-i rea nici pe bani.
Ioan Dectan alui Pavel, econom. la Alecuș. Poezia D-Tale e bună ca aducere aminte de zilele petrecute în spitalul din Lăcse, dar în foarte mică putem da, pentru că nu e destul de bine lucrată.

Un

măestru rotar

căută o rotărie de vândut, pe care ar cumpăra-o cu toate uneltele și cu lemnele de lucru dimpreună.

Ori, cu o învoială bună, se leagă să conducă rotăria vre-unui proprietar de atelier.

Numele cumpărătorului se poate ști la „Unirea Poporului” în Blaj.

Număr cenzurat de Iuliu Maier.